

Tutkimuslaitosten ja yliopistollisten sairaaloiden julkaisutiedonkeruu

Search

Käsikirjan status

Tutkimuslaitosten ja yliopistosairaaloiden julkaisutiedonkeruun 2016 ohjeistus on lukittu.

- 1. Julkaisutiedonkeruu
  - 1.1. Tietojen toimittaminen
  - 1.2. Tietosisältö

1. Julkaisutiedonkeruu

Tämä ohje koskee valtion tutkimuslaitosten ja yliopistollisten sairaaloiden vuoden 2016 julkaisujen tiedonkeruuta. Tiedot kerätään 15.3.2017 mennessä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM) on tietohallintolain (10.6.2011/20110634), valtiovarainministeriön siitä antamien ohjeiden (VM/1531/00.01.02.03/2012) sekä valtioneuvoston valtion tutkimuslaitosten ja tutkimusrahoituksesta kokonaisuudistuksesta 5.9.2013 tekemän periaatepäätöksen nojalla valmistellut korkeakoulujen ja valtion tutkimuslaitosten julkaisutiedonkeruun yhtenäistämistä. Myös yliopistolliset sairaanhoitopiirit ovat olleet valmistelun piirissä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on kerännyt julkaisutietoja yliopistoilta vuodesta 2011 ja ammattikorkeakouluilta vuodesta 2012 alkaen. Julkaisutiedonkeruun laajentaminen toteutetaan asteittain siten, että kukin tutkimusorganisaatio liittyy siihen omien valmiuksiensa mukaan. Julkaisutiedonkeruun laajentamisen pilotoinnissa mukaan liittyi neljä tutkimuslaitosta (THL, METLA, MTT ja SYKE) sekä kaikki viisi yliopistollista sairaalaa. Näiden organisaatioiden vuoden 2014 julkaisutiedot kerättiin keväällä 2015.

Tämän ohjeistuksen lisäksi OKM on koonnut julkaisutiedonkeruusta erillisen [tutkijaohjeistuksen](#), joka on suunnattu ensisijaisesti tutkijoille auttamaan tutkijaa ymmärtämään opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisutiedonkeruun periaatteita.

1.1. Tietojen toimittaminen

Julkaisutiedonkeruun julkaisutyypit A-E toimitetaan XML-tiedonsiirtona VIRTJA-julkaisutietopalvelun kautta. Tiedonkeruuseen poimitaan ne uudet julkaisut vuosilta 2015–16, jotka on siirretty tietovarantoon 15.3.2016–15.3.2017 välisenä aikana ja joiden Julkaisun tila -koodi on 2. Julkaisu-XML-tiedoston voi halutessaan muodostaa [mallitiedoston](#) mukaisesti CSV-tiedostosta käyttämällä CSV-XML-muuntotyökalua, jonka tarkemmat asennus- ja käyttöohjeet löytyvät täältä. Ohjeita CSV-tiedoston muodostamiseen ja käsittelyyn löytyy täältä.

OKM määrittää tietoihin julkaisufoorumiluokituksen julkaisujen viitetietojen pohjalta. Kohdassa [3.3.3.29](#) kerättävää tietoa julkaisufoorumiluokituksesta käytetään tämän määrittelyn pohjalta. Mikäli kerättävissä tiedoissa on selkeitä puutteita, jotka estävät julkaisujen julkaisufoorumitasojen määrittelyn, ministeriö varaa oikeuden tarkistuttaa tietoja organisaatioilla. Erityisesti tämä koskee konferenssijulkaisujen tietoja.

1.2. Tietosisältö

Tässä ohjeistuksessa kuvatut julkaisutiedonkeruun määritelmät koskevat ensisijaisesti opetus- ja kulttuuriministeriön tiedonkeruuta. Yksittäisillä organisaatioilla saattaa olla erilaisia tarpeita ja määritelmiä julkaisutietojen keruussa. Opetus- ja kulttuuriministeriö käyttää tietoja tiedepolitiikan valmisteluun.

Julkaisun tekijyys

Julkaisutietojen keräämisellä halutaan saada tietoa suomalaisten tutkimusorganisaatioiden tutkimustoiminnasta ja yhteiskunnallisesta vaikuttavuudesta. Täten tiedonkeruun kohteena olevien julkaisujen tulee A) pohjautua tekijöiden tutkimus- ja asiantuntijatyöhön ja B) tekijöillä ja tutkimus- ja asiantuntijatyöllä tulee olla yhteys tutkimusorganisaatioon. Esimerkiksi pelkästään harrastus-, järjestö- tai liiketoimintaan liittyviä julkaisuja, jotka eivät perustu tutkimustoimintaan, ei raportoida. Myöskään pelkästään markkinointiviestintään tarkoitettuja julkaisuja ei raportoida. Julkaisun tulee sisältää uutta tieteellistä, ammatillista tai taiteellista sisältöä siten, ettei sitä aikaisemmin ole julkaistu tiedonkeruussa raportoitavassa muodossa. Näin ollen esimerkiksi julkaisuarkistoon (esim. arXiv.org) tallennettu julkaisu voidaan raportoida sen ilmestyttyä lehdessä tai muussa raportoitavassa muodossa.

Yhteys organisaatioon edellyttää, että tekijä on organisaatioon palvelussuhteessa julkaisua koskevan tutkimus- ja kirjoitustyön aikana, tai että organisaatio on voimavarojen ja työympäristön (laitteet, aineistot, tutkimusryhmä) tai ohjauksen kautta olennaisesti mahdollistanut julkaisun teon (esim. apurahatutkijat). Käytännössä yhteys organisaatioon todetaan useimmiten tekijän julkaisussa mainitsemalla affiliaation perusteella

(eli tekijä mainitsee julkaisussa organisaation nimen). On kuitenkin tapauksia, joissa tekijälle ei ole em. yhteyttä organisaatioon, vaikka affiliaatitieto onkin mainittu julkaisussa tai tekijällä on yhteys organisaatioon, vaikka affiliaatitietoa ei ole mainittu julkaisussa. Organisaatiolla on vastuu tunnistaa julkaisuihin merkityistä affiliaatioista oikeat affiliaatit. Mikäli julkaisu ei sisällä tekijöiden affiliaatitietoja, kirjoittajan tulee todeta kirjallisesti olevansa palvelussuhteessa, taikka yhteys organisaatioon tulee todeta henkilöstöjohtajan toimesta tai palvelussuhderekisteristä. Julkaisut kirjataan sille organisaatiolle, jossa julkaisuun liittyvä tutkimustoiminta on pääasiallisesti tehty, vaikka tutkija olisi siirtynyt toiseen organisaatioon ennen julkaisun ilmestymistä.

Julkaisun teon olennainen mahdollistaminen muuten kuin palvelussuhteen kautta vaihtelee tieteenaloittain, mutta yleisesti ottaen pelkkä työhuoneen luovuttaminen tutkijan käyttöön ei vielä tarkoita olennaista mahdollistamista.

Mikäli tekijän nimeä ei ole varsinaisessa tekijälistassa, mutta tekijä on osa julkaisuun merkittyä konsortiota (consortium) tai ryhmää (study group), julkaisu voidaan raportoida, mikäli konsortio tai tutkimusryhmä esiintyy kirjoittajanimenä ja sen osallistujaluettelo ja kunkin osallistujan affiliaatit on julkaisussa purettu auki. Mikäli tutkijan nimi esiintyy esimerkiksi ainoastaan acknowledgements-osiossa, julkaisua ei raportoida.

Yhteisjulkaisuissa raportoidaan sen kaikki kirjoittajat, mutta julkaisutietojen vertailukelpoisuuden vuoksi yhteisjulkaisut kirjataan opetus- ja kulttuuriministeriön tiedonkeruissa vain kertaalleen organisaatiota kohden. (Esim. mikäli organisaatiolla x on 3 kirjoittajaa yhdessä julkaisussa ja organisaatiolla y on 1 kirjoittaja samassa julkaisussa, julkaisu kirjataan tiedonkeruissa kertaalleen kumpaakin organisaatiota kohti).

Julkaisulla täytyy olla aina ulkopuolinen julkaisija, eli tekijän itsensä kustantamia omakustanteita tai omilla kotisivuilla julkaistuja dokumentteja ei raportoida. Myöskään esimerkiksi yksittäisen kirjaston julkaisuarkiston kautta tekijän itse julkiseksi saattamia julkaisuja ei raportoida, mikäli julkaisemisesta ei ole päättänyt tutkijasta riippumaton ulkopuolinen taho.